

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo
Kaisa Männistö

Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö 25.6.2013, LVM017:00/2013.
Hallituksen esitys laiksi sähköisten tietullien yhteentoimivuudesta.

Liikenneviraston lausunto hallituksen esityksestä laiksi sähköisten tietullien yhteentoimivuudesta

Lausunnolla olevan lakiehdotuksen päätarkoituksena on saattaa täytäntöön Komission ns. EETS-päätös (2009/750/EY). Laissa säädettäisiin sähköisten tietullien keräämisjärjestelmien teknisistä vaatimuksista ja eurooppalaisesta sähköisestä tietullipalvelusta sekä määritetään ja nimetään keskeiset EETS -palveluihin liittyvät vastuutahot ja toimijat Suomessa. Lakiehdotus ja ko. EETS -päätös eivät koske tiemaksupolitiikkaa, vaan ainoastaan sähköisten tietullien keräämistä. Niissä ei myöskään veloiteta jäsenvaltioita ottamaan käyttöön sähköisiä tietulleja.

EETS -päätös ja lausunnolla oleva lakiehdotus säätelevät mm. eri toimijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä EETS -palvelun edellytyksistä ja ominaisuuksista. EETS -palvelun tärkeimpiä piirteitä ovat avoimet palvelumarkkinat, jossa rekisteröidyllä EETS -palveluntarjoajilla on oikeus ja myös velvollisuus toimia kaikissa EETS -tietullikohteissa. Kansallisilla päätöksillä tai säädöksillä ei voida vaatia näiltä EETS -palveluntarjoajilta enemmän kuin mitä EETS -päätöksessä heiltä on edellytetty. Tämä rajoittaa kansallisen lainsäädännön ja kansallisten päätösten liikkumavaraa jonkin verran. EETS -toimintamalli, jossa tietullioperaattorin ja EETS -palveluntarjoajan tehtävät erotetaan toisistaan eri toimijoille luo kuitenkin toimivan pohjan esim. Suomessakin kehitellyn monipalvelumallin toteuttamiselle avoimena ratkaisuna. Monipalvelumallissa tietullit olisivat vain yksi palvelu muiden joukossa.

Ulkomaiset esimerkit osoittavat, että toteutukseen menevä tiemaksuhanke edellyttää paljon tapauskohtaisia periaateratkaisuja lainsäädäntötasolla: kuka on tietullioperaattori, mitkä ajoneuvoryhmät ovat maksuvelvollisia, tariffiperiaatteet, kuka määrittää tariffin muutokset ajan myötä, sanktiomaksut, ulkomaalaisten ajoneuvojen maksuvelvollisuus jne. Ei liene mahdollista ennakoida kaikkia näitä kysymyksiä nyt ehdotetussa lakiehdotuksessa. Liikenneviraston näkemys on, että nyt on syytä, kuten on tehtykin, pitäytyä tiukasti EETS -päätöksen toimeenpanossa ja myöhemmin erikseen säätää muista tarpeellisista asioista niiden tullessa ajankohtaisiksi.

Lakiehdotuksen yksityiskohtaisten säädösten osalta Liikennevirastossa on tehty seuraavia havaintoja:

05.08.2013

3 § viimeinen momentti: Direktiivissä (2004/52/EY), joka on osoitettu jäsenvaltioille, sanotaan "Jos jäsenvaltioilla on kansallisia sähköisiä tiemaksunkeruujärjestelmiä, niiden on huolehdittava siitä, että toiminnanharjoittajat (tarkoittaa nykyterminologiaalla tietulliooperaattorit) ja/tai palveluntarjoajat tarjoavat eurooppalaisen sähköisen tiemaksujärjestelmän mukaista palvelua asiakkailleen seuraavan aikataulun mukaisesti: ...". Nyt esillä oleva lakiehdotus menee ilmeisesti tätä pidemmälle. Lienee riittävää, jos EETS -palveluntarjoajien palveluita on Suomessa tarjolla suoraan tai edustajien kautta. Ei ole tarpeen vaatia, että Suomessa toimiva tietulliooperaattori itse tarjoaa EETS -palvelua käytännössä koko Euroopassa. Kun itse EETS -päätös puoltaa EETS palveluntarjoajien eriyttämistä tietulliooperaattoreista, myös lain pitäisi tukea tätä eriyttämistä. Liikennevirasto kannattaa pitäytymistä päätöksen sanamuodossa.

5 § 1 momentti: Lakiehdotuksessa on tässä kohdin epäselvä viittaus. EETS -päätös edellyttää että "EETS -palveluntarjoajien on tehtävä EETS -palvelusopimukset kaikkien EETS -tietullio-kohteiden osalta 24 kuukauden kuluessa siitä, kun ne on rekisteröity 19 artiklan mukaisesti." Ne viittaa siis palveluntarjoajiin, ei tietulliooperaattoreihin, kuten lakiehdotuksessa on viitattu. Lakiehdotuksen tekstissä sana "ne" kannattanee korvata sanalla "palveluntarjoaja".

Hallituksen esityksen sivulla 4 kohdassa "3. Esityksen vaikutukset" mainitaan, että "Lisäksi Suomeen rekisteröity oikeushenkilö voitaisiin lain 16 §:n 1 kohdan nojalla nimetä ilmoitetuksi laitokseksi". Pykälänumero on virheellinen eli "16" tulisi olla "18".

EETSin käyttöönotto on tienkäyttäjien ja etenkin Eurooppaan tavaraa kuljettavien ja siellä liikkujien kannalta hyvä, koska tiemaksujärjestelmien käyttö käy paljon aiempaa mutkattommaksi. EETS on myös hyvä luodessaan ratkaisuille Euroopan laajuiset markkinat. Yleisesti ottaen esitys on Liikenneviraston kannalta myönteinen laatiessaan selkeät toimintaedellytykset mahdollisille sähköisille tienkäyttömaksuille aiheuttamatta kuitenkaan välittömiä toimenpide- ja investointitarpeita.

Pääjohtaja

Antti Vehviläinen

Yksikön päällikkö

Juuso Kummala

Jakelu
Tiedoksikirjaamo@lvm.fi
kirjaamo@liikennevirasto.fi
Kaisa Männistö